ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/2349

z 21. novembra 2022

o poverení začať rokovania v mene Európskej únie o dohovore Rady Európy o umelej inteligencii, ľudských právach, demokracii a právnom štáte

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114, v spojení s jej článkom 218 ods. 3 a 4,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

(1) Výbor ministrov Rady Európy v roku 2021 zriadil na obdobie 2022 – 2024 Výbor pre umelú inteligenciu, ktorého úlohou je zorganizovať medzinárodné rokovania s cieľom vypracovať právny rámec v oblasti vývoja, navrhovania a používania umelej inteligencie založený na normách Rady Európy v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu a podporujúci inovácie.

(2) Výbor ministrov Rady Európy 30. júna 2022 poveril Výbor pre umelú inteligenciu, aby urýchlene v súlade so svojim mandátom vypracoval právne záväzný nástroj prierezovej povahy dohovor alebo rámcový dohovor o umelej inteligencii, ktorý bude založený na normách Rady Európy v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štát, zameraný na všeobecné spoločné zásady, ktorým sa podporia inovácie a ktorý bude otvorený účasti nečlenských štátov, a aby pritom zohľadnil iné relevantné existujúce medzinárodné právne rámce alebo rámce, ktoré sa práve vypracúvajú.

(3) Predseda Výboru pre umelú inteligenciu následne predložil prvotný návrh dohovoru Rady Európy alebo rámcového dohovoru o umelej inteligencii, ľudských právach, demokracii a právnom štáte (ďalej len „dohovor“). Súčasťou uvedeného prvotného návrhu sú ustanovenia o účele a cieli, predmete úpravy, rozsahu pôsobnosti, vymedzení pojmov, základných zásadách vrátane procesných záruk a práv uplatniteľných na všetky systémy umelej inteligencie bez ohľadu na ich úroveň rizika, dodatočných opatreniach pre systémy umelej inteligencie vo verejnom sektore a pre systémy umelej inteligencie, ktoré predstavujú „neprijateľnú“ a „významnú“ úroveň rizika, nadväzujúcich opatreniach a mechanizme spolupráce, záverečné ustanovenia vrátane možnosti, aby Únia pristúpila k takémuto dohovoru a pripravovaný dodatok o metodike posudzovania rizík a vplyvu systémov umelej inteligencie.

(4) Únia prijala spoločné pravidlá, ktorých sa dotknú prvky zvažované s ohľadom na dohovor. Uvedené prvky zahŕňajú najmä komplexný súbor pravidiel v oblasti jednotného trhu s výrobkami ([1]) a so službami ([2]), pri ktorých sa môžu používať systémy umelej inteligencie, ako aj sekundárne právne predpisy Únie ([3]), ktorými sa vykonáva Charta základných práv EÚ ([4]), keďže tieto práva pravdepodobne budú za určitých okolností nepriaznivo ovplyvnené vývojom a používaním určitých systémov umelej inteligencie.

(5) Komisia okrem toho 21. apríla 2021 predložila legislatívny návrh nariadenia, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá pre umelú inteligenciu, o ktorom v súčasnosti rokuje Európsky parlament a Rada. Dohovor sa do veľkej miery prekrýva s uvedeným legislatívnym návrhom z hľadiska rozsahu pôsobnosti, keďže cieľom oboch nástrojov je stanoviť pravidlá vzťahujúce sa na navrhovanie, vývoj a používanie systémov umelej inteligencie, ktoré poskytujú a používajú verejné alebo súkromné subjekty.

(6) Uzavretím dohovoru môžu byť preto dotknuté existujúce spoločné pravidlá Únie a pravidlá, s ktorými sa ráta v dohľadnej budúcnosti, alebo sa tým môže pozmeniť rozsah ich pôsobnosti v zmysle článku 3 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

(7) Mali by sa začať rokovania s cieľom uzavrieť dohovor, pokiaľ ide o záležitosti patriace to výlučnej právomoci Únie, s cieľom zachovať integritu práva Únie a zabezpečiť, aby pravidlá medzinárodného práva a práva Únie zostali konzistentné.

(8) Je možné, že dohovorom sa stanovia prísne medzinárodné normy týkajúce sa regulácie umelej inteligencie s vplyvom na ľudské práva, fungovanie demokracie a dodržiavanie zásad právneho štátu, a to najmä vzhľadom na prácu, ktorú už v tejto oblasti Rada Európy vykonala.

([1]) Smernica Rady z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (85/374/EHS) (Ú. v. ES L 210, 7.8.1985, s. 29); smernica 2001/95/ES o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/42/ES zo 17. mája 2006 o strojových zariadeniach a o zmene a doplnení smernice 95/16/ES (Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 24); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES z 18. júna 2009 o bezpečnosti hračiek (Ú. v. EÚ L 170, 30.6.2009, s. 1); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ zo 16. apríla 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania rádiových zariadení na trhu, ktorou sa zrušuje smernica 1999/5/ES (Ú. v. EÚ L 153, 22.5.2014, s. 62); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (Ú. v. EÚ L 117, 5.5.2017, s. 1); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2144 z 27. novembra 2019 o požiadavkách na typové schvaľovanie motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel a systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre tieto vozidlá, pokiaľ ide o ich všeobecnú bezpečnosť a ochranu cestujúcich vo vozidle a zraniteľných účastníkov cestnej premávky, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858 a ktorým sa zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 78/2009, (ES) č. 79/2009 a (ES) č. 661/2009 a nariadenia Komisie (ES) č. 631/2009, (EÚ) č. 406/2010, (EÚ) č. 672/2010, (EÚ) č. 1003/2010, (EÚ) č. 1005/2010, (EÚ) č. 1008/2010, (EÚ) č. 1009/2010, (EÚ) č. 19/2011, (EÚ) č. 109/2011, (EÚ) č. 458/2011, (EÚ) č. 65/2012, (EÚ) č. 130/2012, (EÚ) č. 347/2012, (EÚ) č. 351/2012, (EÚ) č. 1230/2012 a (EÚ) 2015/166 (Ú. v. EÚ L 325, 16.12.2019, s. 1).

([2]) Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 22.5.2008, s. 66).

([3]) Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22); smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16); smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1); smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

([4]) Charta základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391).

(9) Týmto rozhodnutím by nemala byť dotknutá účasť členských štátov na rokovaniach o dohovore ani žiadne následné rozhodnutie členského štátu o uzavretí, podpísaní alebo ratifikácii dohovoru alebo účasti členských štátov na rokovaniach o pristúpení Únie k dohovoru.

(10) V súlade s článkom 4 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) zostáva národná bezpečnosť vo výlučnej zodpovednosti každého členského štátu. Pri vykonávaní dohovoru prináleží členským štátom, aby v súlade s článkom 216 ods. 2 ZFEÚ vymedzili svoje základné bezpečnostné záujmy a prijali vhodné opatrenia na zabezpečenie svojej vnútornej a vonkajšej bezpečnosti, čo však nesmie viesť k neuplatniteľnosti práva Únie ani k zbaveniu povinnosti dodržiavať právo Únie.

(11) Všetky členské štáty sú zároveň členmi Rady Európy. Vzhľadom na osobitnú situáciu by členské štáty prítomné na rokovaniach o dohovore mali v súlade so zásadou lojálnej spolupráce uvedenou v článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ a pri plnom vzájomnom rešpektovaní podporovať vyjednávača Únie pri plnení úloh vyplývajúcich zo zmlúv.

(12) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ([5]) sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal 13. októbra 2022 svoje stanovisko ([6]),

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Komisia sa týmto poveruje začať rokovania v mene Únie, pokiaľ ide o záležitosti patriace do výlučnej právomoci Únie, o dohovore Rady Európy o umelej inteligencii, ľudských právach, demokracii a právnom štáte.

2. Rokovania sa povedú na základe smerníc Rady na rokovania uvedených v dodatku k tomuto rozhodnutiu, ktoré možno podľa potreby revidovať a ďalej rozvinúť v závislosti od vývoja rokovaní.

Článok 2

Pri rokovaniach uvedených v článku 1 sa konzultuje s pracovnou skupinou pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť, ktorá sa týmto určuje za osobitný výbor v zmysle článku 218 ods. 4 ZFEÚ.

Komisia pravidelne podáva osobitnému výboru uvedenému v prvom odseku správy o krokoch prijatých podľa tohto rozhodnutia a pravidelne s ním konzultuje.

Vždy, keď o to Rada požiada, Komisia jej podá správu o priebehu a výsledku rokovaní, a to aj písomne.

Pokiaľ predmet rokovaní patrí čiastočne do právomoci Únie a čiastočne do právomoci jej členských štátov, Komisia a členské štáty úzko spolupracujú počas procesu rokovaní v záujme zabezpečenia jednoty pri medzinárodnom zastupovaní Únie.

([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

([6]) Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov 20/2022 k odporúčaniu na rozhodnutie Rady o poverení začať rokovania v mene Európskej únie týkajúce sa Dohovoru Rady Európy o umelej inteligencii, ľudských právach, demokracii a právnom štáte (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli 21. novembra 2022

Za Radu
predseda
Z. NEKULA